

Onderwerp	Wijkcentra Raalte-Centrum
Zaaknummer	20610-2023
B&W vergadering	9 mei 2023
Integrale advisering	Chris ten Have, Michelle Bohan, Eva Smit, Janneke Oosterveen, Lotte Koolhof, Eline Stegeman
Portefeuillehouder	Mevr. G.H. (Gerria) Toeter
Voor informatie	Margreet Koerhuis

Bestuurssamenvatting

De wijkcentra in Raalte-Centrum vervullen al meerdere jaren een wezenlijke rol in het faciliteren van een laagdrempelige ontmoetingsplek en de organisatie van activiteiten voor en door de wijk. Hiermee zijn zij steeds meer een inloop-plek geworden voor doelgroepen en wijkbewoners waarbij eenzaamheid, kwetsbaarheid en overige problematiek een grote rol spelen. Deze functie als wijkcentrum hebben zij destijds mede op verzoek van de gemeente opgepakt. De laagdrempelige inloop en bevorderen van de sociale cohesie bij de wijkbewoners is een onderdeel van de taken van de gemeente vanuit Sociaal Domein.

Gedurende de afgelopen jaren zijn de kosten van coördinatie en uitvoering gedekt vanuit de Wlz-zorggelden van de twee organisaties (Carinova en ZGR). Deze gelden zijn daarvoor niet bedoeld. De gemeente heeft belang bij de continuering van de activiteiten en inloopfunctie van deze wijkcentra vanuit de doelen Sociaal Domein.

Het College wordt geadviseerd om voor het behoud van de wijkcentra en de verdere doorontwikkeling éénmalig middelen ter beschikking te stellen.

Beslispunten

- Het verstrekken van een incidentele subsidie ter hoogte van in totaal € 100.000,-- aan de wijkcentra "het Centraal Hart" en "De Buut" in Raalte, overeenkomstig bijgevoegde subsidiebeschikkingen
- Deze kosten te dekken (periode 2 jaar) vanuit het Transformatiebudget Sociaal Domein en de rijksbijdrage GALA (specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord)
- Gedurende deze periode van 2 jaar vanuit het thema en de ontwikkelingen rondom "Leefbare Wijken en Dorpen" alsmede de te ontwikkelen Visie op de Sociale Basis beoordelen wat na deze periode nodig is
- De domeinmanager Sociaal mandaat te verlenen te beslissen op de aanvraag tot vaststelling van de subsidie na afloop van de gesubsidieerde activiteiten

Besluit

Conform

Inleiding

In Raalte-Centrum zijn 3 wijkcentra actief: Centraal-Hart (Carinova), De Buut (ZGR) en Schuilenburg (ZGR). Bij de opstart van de functie als wijkcentrum hebben ze éénmalig van de gemeente subsidie gekregen. Achterliggend idee daarbij was dat ze daarna qua exploitatie zelfredzaam zouden zijn.

Hun functie: een laagdrempelige inloop voor (kwetsbare) wijkbewoners, het organiseren en aanmoedigen van activiteiten en inwoners met elkaar in contact brengen/bevorderen sociale cohesie in de wijk. Dit doen zij in samenwerking met elkaar en met partners zoals Wijz Welzijn, de S1-wijkverpleegkundigen en de buurtsportcoaches van Sportbedrijf Raalte.

De Wijkcentra hebben hiermee bereikt dat zij in contact komen met de meest kwetsbare (eenzame) inwoners, deze organische aanloop heeft zich steeds verder ontwikkeld.

Tijdens de afgelopen jaren is gebleken dat de Wijkcentra vanuit hun eigen (Wlz-)zorggelden bij moeten springen om de balans rond te krijgen. Ze hebben hierover enkele malen gesproken met de gemeente. Aangezien de functie van inloopcentra een doelstelling is binnen het Sociaal Domein verzoeken zij aan de gemeente om een financiële bijdrage.

In Raalte zijn 3 wijkcentra actief:

Centraal Hart (De Hartkamp)

Voor het Centraal Hart is de functie als wijkcentrum de laatste jaren snel gegroeid en ontwikkeld. Zij hebben veel inloop, zijn dagelijks open inclusief de avonden.

De doelgroep vanuit de omliggende wijk die met name gebruik maakt van het wijkcentrum zijn senioren die op zoek zijn naar aanspraak/structuur in de dag, mensen met een GGZ-achtergrond, mensen met een migratie-achtergrond en mensen die verder tussen wal en schip dreigen te vallen. Ook nu de energiecrisis speelt merken ze een verdere toename in bezoekers: voor een warme ruimte, gezelschap en koffie/thee.

Veel van de activiteiten worden opgestart door wijkbewoners en vrijwilligers, met hulp waar nodig van de professionele coördinator. De ervaring leert dat zowel de bezoekers als vrijwilligers vaak kwetsbare inwoners zijn. Ze vallen terug op de professionals in het wijkcentrum bij ziekte/afwezigheid.

Het vinden van structureel bereidwillige vrijwilligers blijkt ook steeds lastiger. Daarnaast heeft een flinke groep vrijwilligers zelf ook gewoon meer begeleiding nodig, niet iedereen is in staat om activiteiten zelfstandig op te pakken. Hierdoor wordt er steeds meer gevraagd van de aanwezige professionals als het gaat om een stukje begeleiding van de vrijwilligers/wijkbewoners en bemiddeling in het wijkcentrum zelf.

De bezoekers van het wijkcentrum zijn mensen met veel verschillende achtergronden, ook qua gedrag. In de mix van het wijkcentrum, waar ook bewoners van het verpleeghuis met familie vertoeven, ontstaan er toch steeds meer situaties waarbij een stukje bemiddeling noodzakelijk blijkt. Dit is niet een taak waar je vrijwilligers of overige aanwezigen mee belast. De verwachting is dat deze situaties steeds vaker zullen gaan voorkomen.

Kortom: het coördineren van de activiteiten en inzet rondom het wijkcentrum kost veel tijd van professionals en deze inzet blijft groeien.

De Buut

De Buut heeft in de eerste jaren een wat lastiger start gehad: het bleek een uitdaging om “los te komen van het verzorgingshuis-imago” en de wijkbewoners te betrekken bij het wijkcentrum en de activiteiten.

Maar ook in De Buut gaat het nu steeds meer de goede kant op, wijkbewoners weten het wijkcentrum te vinden en er wordt steeds meer met succes georganiseerd. Ook groepen jongeren weten De Buut voor de lunch ondertussen te

vinden, alsmede wijkbewoners uit de Blekkerhoek en omgeving. Steeds meer mensen haken aan voor een warme maaltijd en een warme ruimte.

Ook hier is de ervaring dat ze meer kosten maken dan dat ze vanuit inkomsten kunnen dekken omdat er meer inzet van professionals nodig is, vergelijkbaar met het Centraal Hart. Dit houdt in dat ook ZGR vanuit zorggelden zelf extra bijlegt om het wijkcentrum draaiende te houden.

Schuilenburg

Van de drie wijkcentra loopt Schuilenburg het minst succesvol. De omliggende wijk is een vrij jonge wijk, het blijkt erg lastig om hier een gezamenlijke dynamiek te vinden waar het wijkcentrum van betekenis zou kunnen zijn. De vraag is ook of dit wel het doel zou moeten blijven.

ZGR geeft aan dat ze op dit punt toch wel twijfels heeft bij de functie van wijkcentrum op locatie Schuilenburg. Het is wat hen betreft een optie om dit wijkcentrum vooralsnog niet te betrekken in de besluitvorming rondom de financiering en doorontwikkeling.

Dit voorstel betreft dan ook de doorontwikkeling van De Buut en Het Centraal Hart. Deze twee locaties bevinden zich demografisch gezien ook goed verdeeld over de wijken, waar we vanuit Sociaal Domein ons op willen richten in Raalte Centrum.

Behoud en doorontwikkeling

De wijkcentra geven aan dat ze eigenlijk alle mogelijkheden wel hebben benut om extra inkomsten te verwerven. Daarbij willen zij juist zo weinig mogelijk drempels opwerpen: geen (hoge) eigen bijdragen van wijkbewoners voor activiteiten, behouden van een lage huur voor de gebruiksruidten voor wijkbewoners of initiatieven/organisaties, geen of lage bijdrage voor koffie en thee.

De ruidten die ze beschikbaar hebben zijn nu ook grotendeels gevuld, de marges hier zijn benut.

Door deze laagdrempeligheid behalen zij juist het doel: dat wijkbewoners komen, er initiatieven en contacten ontstaan en dat hiermee in de wijk minder eenzaamheid is. Ook zien zij dat zij een signaleringsfunctie hebben. De kwetsbare doelgroep die zich laat zien in het wijkcentrum is soms bekend via zorg of ondersteuning, soms niet. De korte lijntjes met onder andere de S1 wijkverpleegkundige en andere partijen zoals Wijz Welzijn maken dat ze hier ook snel op kunnen inspringen.

Dit betekent dat ze ondertussen merken dat hun eigen succes ook betekent dat er steeds meer inzet van professionals bij komt kijken.

Overzicht activiteiten

De activiteiten die worden georganiseerd worden gecommuniceerd door ofwel een huis-aan-huis-wijkblad (Centraal Hart) ofwel een digitale mailing via een netwerk (De Buut).

Het combineren van het overzicht aan activiteiten in Raalte-centrum biedt een mooie kans voor meer coördinatie en inzicht hierin. Dit sluit aan bij een andere ontwikkeling, namelijk de evaluatie van de Pilot Dag!enDoen!

Hierbij blijkt dat met name de beschikbaarheid van een overzicht van de mogelijke activiteiten een behoefte is.

Een doorontwikkeling van deze bundeling van het overzicht en hoe deze vindbaar is, is een verkenning voor de komende periode. Hierin kunnen de wijkcentra een centrale rol spelen in samenwerking met overige partners binnen het Sociaal Domein.

Monitoring

Met de wijkcentra worden voor de komende periode van 2 jaar een aantal prestatieafspraken vastgelegd. Deze afspraken zullen vooral betrekking hebben op inzicht in de doelgroep en ontwikkelingen, inzicht in de activiteiten in Raalte en aansluiting bij de doorontwikkeling van de Sociale Basis.

De wijkcentra geven aan voor het Centraal Hart en De Buut per centrum € 21.545,-- per jaar nodig te hebben voor behoud van de huidige functie.

De monitoring die we met hen hiervoor inrichten betreft een overzicht op kwantitatief niveau (denk aan aantallen en groei bezoekers, aantal activiteiten, doorontwikkelingen aantal taken) alsmede kwalitatief niveau (zoals: wat dragen deze wijkcentra bij aan onze doelen, hoe krijgt dit in de doorontwikkeling Sociale Basis (Visie op de Sociale Basis) een plek richting de toekomst, ervaringen wijkbewoners)

Verdere verkenning en doorontwikkeling van bv de zichtbaarheid van het activiteitsaanbod vraagt tevens om wat financiële armslag hiervoor. Dit vraagt vooralsnog extra inzet van de professionals vanuit beide zorgorganisaties.

Tevens benutten we de periode van 2 jaar om de huidige en toekomstig gewenste functie van wijkcentrum Schuilenburg verder te onderzoeken en een keuze te maken hoe we na deze periode hiermee verder gaan.

Beoogd effect

In Raalte Centrum zijn in en rondom de wijken De Hartkamp en De Blekkerhoek twee laagdrempelige inloopcentra beschikbaar, waar (kwetsbare) inwoners terecht kunnen voor ontmoeting, activiteiten, activering en binding van de wijk. Deze centra werken samen qua gebruik van de ruimten, het organiseren van activiteiten en doorontwikkeling naar de toekomst met partners binnen het Sociaal Domein.

De doorontwikkeling van de wijkcentra sluit nadrukkelijk aan bij de Sociale Basis, zoals wij die in Raalte verder willen vormgeven en borgen. Tevens sluit dit aan bij de doelstellingen van het GALA.

Ten slotte biedt de doorontwikkeling van de taken van de wijkcentra een mogelijkheid om de activiteiten in Raalte te bundelen en beter inzichtelijk te maken en houden.

Argumenten

- 1.1 *In het coalitie-akkoord wordt ingezet op preventie en normalisering, meer wijkgericht werken.*
Waarbij ondersteuning wordt geboden in de nabije omgeving en met lokale partijen, zoals bijvoorbeeld sport. Hierbij zetten we in op een meer wijkgerichte aanpak, waarbij één van de uitgangspunten is dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. De wijkcentra spelen hierin een cruciale rol, in samenwerking met onder andere de buurtsportcoaches en Wijz Welzijn
- 1.2 *Op basis van de uitgangspunten in de Visie op Toekomstperspectief vanuit de samenwerking binnen het Sociaal Domein in Raalte willen wij werken aan een stevige Sociale Basis in de wijk.*
Laagdrempelige inloopmogelijkheden voor (kwetsbare) inwoners zijn onderdeel van een stevige sociale basis. Dit is tevens onderdeel van de doelstellingen binnen het GALA
- 1.3 *doorontwikkeling voorliggende voorzieningen (minder maatwerkvoorzieningen)*
Bijkomend effect van een laagdrempelige inloopmogelijkheid voor ontmoeting en activiteiten is dat er later (en minder) gebruik wordt gemaakt van dure geïndiceerde maatwerkvoorzieningen
- 1.4 *Uitgangspunt voor alle landelijke beleid is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen*

Om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen is een goede sociale basis in de woonomgeving essentieel

4.1 Mandatering domeinmanager

Omdat dit geen subsidie is op basis van wettelijk voorschrift, maar een incidentele subsidie, zijn de mandaatregeling en de daarin opgenomen bepalingen over mandaat bij subsidieverlening niet van toepassing. Door mandaat te verlenen aan de domeinmanager Sociaal kan de vaststelling van de subsidie in mandaat afgerond worden. Het in mandaat verrichten van bevoegdheden van een bestuursorgaan past in de uitgangspunten van de organisatie om taken en verantwoordelijkheden laag in de organisatie onder te brengen. Door mandaat te verlenen wordt voorkomen dat voor de vaststelling van de subsidiebeschikking opnieuw een collegebesluit noodzakelijk is.

Duurzaamheid

Laagdrempelig toegankelijke inloopcentra dragen bij aan de toekomstbestendigheid rondom het langer thuis wonen van senioren en kwetsbare doelgroepen in de wijk.

Kanttekeningen

- na de periode van 2 jaar (2023-2024) zullen de nodige middelen wellicht structureel van aard zijn
- inzichtelijk maken van activiteitenoverzicht is ook afhankelijk van de inzet van diverse organisaties, inwoners en partners binnen het Sociaal Domein

Financiën

Voor het behoud en de doorontwikkeling van de wijkcentra is een incidentele subsidie voor de jaren 2023-2024 van € 100.000,-- benodigd. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende componenten:

Bijdrage 2023/2024 wijkcentrum Het Centraal Hart	€ 43.000,--
Bijdrage 2023/2024 wijkcentrum De Buut	€ 43.000,--
Bijdrage voor doorontwikkeling en uitwerken activiteiten Raalte Centrum 2023/2024	€ 14.000,--

De incidentele subsidie van € 100.000,-- wordt voor € 57.000 bekostigd uit het krediet Transformatiebudget Sociaal Domein en voor € 43.000,-- uit de rijksbijdrage GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord)

Vervolg

Verstrekken van een incidentele subsidie aan Carinova en ZGR.

Na besluitvorming gaan de wijkcentra De Buut en het Centraal Hart verder met hun huidige inzet en activiteiten, waarbij we de komende 2 jaar benutten voor doorontwikkeling en monitoring

Communicatie

Carinova en ZGR informeren door middel van de beschikkingsbrief

Bijlagen

Bijlage	overzicht taken en financiën wijkcentra
Bijlage	beschikkingsbrief ZGR
Bijlage	beschikkingsbrief Carinova